

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujnyel, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.
Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Molnár János
felelős szerkesztő.

dr. Perényi József
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor
negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termérték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár
kedvezmény.

December 13.

Ha a parlament működésének szégyenfoltjaként emlegette az ellenzék november 18-ikát; minek nevezi december 13-ikát? Ha az a nap temetője volt a parlamentnek és méltóságnak; ez akkor apoteozisa. Megmentették a nemzetet a végpusztulástól, a jogot az enyészettől, a törvényeket a tiszteletlenségtől?

Azt hiszem szégyenletes eljárásuk romjai fölött nem valami nagy büszkeséggel nézhetnek végig azok a komolyabb elemek, kik a vandál pusztítás alkalmával mindenütt szerettek volna inkább lenni, mint a parlamentben. Igazuk van, ez nem volt előre megbeszélve. Ez a pusztítási düh csak úgy tört ki azokból véletlenül, kiknek természete és intelligenciája van hivatalva arra, hogy a parlamenti tanácskozások méltóságát és törvényszerűségét megvédelmezze. Szégyent hoztak azok fejére, kiket hangzatos szavaikkal, a nemzeti érzés monopolizálásával magukhoz csábítottak. Sokért nem adná az egyesült ellenzék két vezére: Apponyi és Bánffy, ha december 13-ikának eseményei más képen alakultak volna. Ők nem az őrség ellen vitték a parlamentbe meggyőződésük fegyvereit. Ők nem akartak visszaélni képviselői személyük sérthetlenségével, nem akartak védtelen, egyszerű embereket számon kérni az alkotmányért; ők nem akarták megsérteni a királyi kéziratot, mely december 13-ikára hívta össze a képviselőházat; ők alkotni s nem padol-

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

London és Párizs.

A „Zemplén” számára írta: ifj. Meczner Béla.
(Folytatás.)

S most pár szót a két város, illetve nemzet életmódjáról és szokásairól.

Az angol élet jellemvonásaként a nagy vallásosság és a club és sportélet tekinthető. Az elsőt az épen leírt vasárnap megünneplésén kívül legjobban igazolja az a tény, hogy magok az angolok büszkén vallják országuk boldogságának és nagyságának alapját a vallást, illetve a vallásos hitet. Ezen vallásos érzület ott látjuk a parlamentben, midőn az ülés megnyitása az egyik tag rövid imájával történik; de ott látjuk a legegyszerűbb családok asztalánál is, melyeknek családfeje az étkezés előtt imában ad hálát a Mindenhatónak azért, amit adott. Más államokban egyes intézmények vagy egy néposztályba való tartozás köti össze az embereket; Angliában a val-

kat, asztalokat rombolni mentek oda, hanem a kormányval tárgyalni. Ők nem dohányozni mentek a nemzet szentélyébe, hanem felelősségre vonni a kormányt tetteiért s parlamenti uton megakadályozni annak netalán meggyőződésükkel ellenkező tettet.

Pedig mindez megtörtént az ő akaratuk, szándékuk ellenére is. Képviselők méltóságához illő volt az a rombolás, amelynek szégyenképét sokszorosítva fogja látni nemzet és külföld egyaránt? Győzött az ellenzék ellenség nélkül. A szó fegyverére az igazság érvei helyett rombolással felelt. Tudják talán ők is, mikor szokás az erőhatalomhoz nyúlni: mikor az érv már kifogyott.

Ha formásértés volt egyszer november 18-ika; gyáva, tehetetlen dühnek műveletlen kitörése, a parlament méltóságának lábbal tiprása volt december 13-ika.

Szerencsétlen szám. Forradalmat akart jelenteni, a nemzeti akarat megnyilvánulásává akarták e napot avatni s mivé törpült? — görögültforradalom. A főváros nyugodt, a nemzet arcát szégyenpir borítja, mert olyan jelenetet rögtönöztek képviselői a parlamentben, minőt a tanoniskolában óra előtt nap-nap után tapasztalhatni.

Nincs bátorító visszhangja e tettnek, melyre a csiny szó nagyon is udvarias kifejezés. S mikor a kormányelnök e nem várt jelenet közepette, mint egykor Imre fegyvertelenül s kiséret nélkül megjelent, a helyzet urává lett. Az ő néma szótlansága, ke-

lás az, melynek keretén belül és vezénylete alatt oly sok jó intézményt hoznak és annyi tömörkedt jót gyakorolnak! Elégnek találok csupán a vallásos missziók intézményét ennek igazolására felhozni, melyek hitszónokai ott működnek a sötét Afrika és Ázsia félvad benszülettjei közt, sokszor saját életük kockázatára árán terjesztve a Megváltó magasztos ígét; de ott szónokolnak a rengeteg London utcáin és parkjaiban is, figyelemzetve az embereket, hogy ne feledkezzenek meg a mindennapi élet forrágata közt Istenről, kinek mindenökkel tartoznak. És ezen szabad ég alatti prédikációk, melyek gyakran orgonajáték kíséretében történnek, valamiképpen a vallásos és politikai „meeting”-ek főképp Londonban örvendenek nagy népszerűségnek. Ez utóbbi népgyűlések érdekes jelenségei az angol életnek. Ugyanis szabad ég alatt, minden előzetes hatósági bejelentés nélkül tartatván, azon bárki felszólalhat s szabadon adhat kifejezést véleményének. Legtöbbszörre a zöld „Hyde Park” tágas mezején mennek végbe, s hogy mily nagy érdeklődés mellett, mutatja az,

serü mosolya minden szónál élesebben jellemezte ellenfeleit. S ez lefegyverezett minden komoly elemet.

Ezt a napot nem mossa fehérré még Eötvös kiáltványa sem. Ez nem szó, ez tett; önmagát és elkövetőit jellemző utcai cselekedet volt. Kinek a formásértése vált szégyenére inkább a parlamentnek?

Ha a nemzeti akarat erős megnyilatkozása lett volna e jelenet, ennyire nem fajulhatott volna; a nemzet ennyire sohasem vesztette el méltóságát. A márciusi nagy napok nemesak vívmányok nagyságával, hanem méltóságuk ünnepélyességével együtt kerültek a történelem lapjaira. Ott a nemzet egy akarata, egy szive; itt egy fékevesztett indulatos csapat tehetetlensége nyilatkozott meg.

Meg fogják kísérni tettük igazolását; de a másnapi esend már eléggé mutatja, hogy nem akarnak dicsekedni szomorú végű csinyükkel. Ez a tett a nemzet tekintélyes részét idegeníti el az ellenzéktől, mert komoly elveknek az eszközei is az elvekhez illők; ezeket az eszközöket pedig még tulságos jóindulattal sem lehet komoly ellenzékhez illőknek tartani.

Ez esemény tanulságát megiszívlelheti a nemzet, de csak mind a két fél meghalgtása után. Az egyik már tett, mielőtt a másik szándékáról értesült volna; most jó a másik.

Csak egy mód volna arra, hogy a nemzet hálával gondolna e napra; ha maga az ellenzék okulna e szégyenletes tetten s

hogy nem egyszer 100 és 100,000 hallgató vesz rajtok részt, csoportokként vitatván meg egymás közt és szónokaikkal a kitűzött tárgyat.

A sport és club életet illetőleg pedig általánosan ismert dolog, hogy mily nagy azok kedvelése az angoloknál. Sehol annyi clubb és sportegyesület, mint Angliában. A sport iránt való érdeklődés még az alsóbb osztályokban is oly nagy, hogy némely családban egész héten egyébről sem beszélnek, mint a lövősenyek és football matchek eredményéről. De főképp ez utóbbiak oly nagy érdeklődés tárgyat képezik, hogy a szombat délutáni mérkőzések, dacára a magas belépti díjnak: tízezer és tízezer nézőt esznek ki.

A francia élet jellemzésére aligha lehet ily jellegzetes vonásokról szólni; legfeljebb a mulatozó és sans-gène életmódot lehetne megemlíteni, mi főképp a párizsi életben talál megnyilatkozást.

De amilyen nagy a különbség a két nép életfelfogásában, ép olyan nagy annak szokásai és jelleme közt. Már a férfiak külseje közt is mily nagy az eltérés. A kecskeszakállu

egyesült erővel tennék lehetővé, hogy az ilyen jelenetek soha többé ne ismétlődjenek. A parlament romjaiból ez volna a legszebb fel-támadás!

Karcos.

— dec. 15.

Kormányválság. A fővárosi napilapok által terjesztett ama híresztelés, hogy a jelenlegi kormány már legközelebb válságot fog átélni: arra indította a „Zemplén”, hogy ez irányban illetékes helyről alapos értesülést szerezzen a terjesztett válsághírek megbízhatóságára vonatkozólag. A felelet meg is jött, s mint az előrelátható volt, egyáltalán nem ad igazat az ellenzéki sajtó elferdített híreinek s világgá bocsájtott hazug híreszteléseinek. Kérdezősködésünkre ugyanis a legilletékesebb helyről a következő táviratban felelnek:

(Budapest, dec. 15. Felad. 1 óra 40 p.) Miután az ellenzék tegnapelőtti nagy botrányával teljesen felsült, alaptalan válsághíreket terjesztget, melyek szemenszedett hazugságok. A kormány tántoríthatatlanul, szilárdan áll s nyugodtan, céltudatosan megy célja felé. Az ellenzék hiába törekszik a közönség megtévesztésére, az ilyes meghamisítása a való tényeknek csak az ellenzék elvesztett ügyét törekszik bemutatni kedvezőbb színekben, ami aligha fog sikerülni. Minden válsághíre vonatkozó hír teljesen alaptalan és szándékosan terjesztett kóhalmány.

franciák után a szőke, beretvált képű angolok. A különböző szokásokat illetőleg talán legkülönösebbnek az angolok köszöntési módja fog feltűnni. Mert míg a kontinensen mi férfiak köszöntjük előre a nőt, addig Angliában a nő az, ki elsőnek üdvözi a férfit, fejbólintásával vagy mosolyával jelezve, hogy felismerte azt. Megkérdezvén egy angol gentleman-t ezen eleinte oly különösnek tetsző szokás oka felől, válaszul egy igenis reális alapon álló okadatolást nyertem, melyből megtudtam, hogy ez semmi esetre sem jelenti a férfi praedomináns szerepét a nő felett, hanem ellenkezőleg a szép nemnek oly nagy foku becsülését, melynél fogva az angol gentleman a nőre bizza még azt is, hogy egy mosolyával vagy fejbólintásával tudtára adhassa a szembe jövő férfinak, vajjon felismerte-e s hogy köszöntve kíván-e lenni. S bár eleinte nehéz e különös szokásba belelélni magát az idegennek, ki akaratlanul is kalapja után kap egy ismerős nő láttára — józan oldala elvitázhatlan! Ugyanis e szokás némileg megmenti a nőt a férfiak tolokodásától, mert még abban az esetben

A köztisztviselők kulturális tevékenysége.

Vécsé, 1904. dec. 14.

„Minden nemzet annyit ér amennyit szellemi tőkje képvisel”. A közművelődés, a tudás általánosítása az álladalmak alapja, csak erre építheti jövőjét s eoben keresheti hatalmát és erejét. Az a hatalom, mely pusztán a nyers erőre támaszkodik: nem elég arra, hogy meg ne semmisüljön és el ne tűnjék a föld színéről. De ha az állam erejét és hatalmát a minden idők ellenségével dacoló műveltségben keresi: szellemével világot hódít. A tisztviselő a közművelődés érdekében is nagyon sokat tehet s az elért szép eredménynek hasznos gyümölcseit később ő is élvezi, mert különben terhes hivatásának értelmes, józan életű, becsületes és szorgalmas nép körében igazán játszva felelhet meg. Azon község, ahol az iskola gyermekekkel, a templom az áhitat óráiban imádkozókkal van telve és a keresma üres, ahol a községben a papi, jegyzői, tanítói lak s nem az árendás háza vonja magára a figyelmet, ahol a nép a vasárnap megszentelésére nem szórakozásban keresi örömét s nem a tivornyázásban, verekedésben, kártyázásban: ott öröm a hivatali tisztviselő betöltése s nincs ok a munka terhe alatti felajdulásra.

Ez állapot — fájdalom — nagyon kevés községben van így. És ki ennek az oka? nem mondjuk ki határozottan, hogy a község funkcionáriusa, mert ez nem is volna igaz; de azt kimondhatjuk, hogy ő is.

A község értelmisége együtt munkálkodott azon, hogy a nép a legbecsesebb közkinésnek birtokába ne juthasson; az ő vétkük a nép együgyűsége, rakoncátlan természetüknek ők voltak istápolói, midőn annak megnevesítését elmulasztották.

Ezen elmaradott községek lakosai sohasem érezték azt az édes meleget, mely a vezetőik szívének tiszta szeretetéből árad. Csak gépek voltak azok kezében, akik szellemi és anyagi vagyonukkal felettök uralkodtak a nélkül, hogy azokból csak egy párányi részt is juttattak volna számukra. Élnek, de nem fejlődnek szellemben, csak karjaiknak izmai erősödnek a munkában, a kenyérért való küzdelemben. Lelkük oda van kötve a testhez, ahonnan a tanulás, a tudás, az értelem és gondolkodás hatalma soha fel nem szabadította; ott érzik egyéniségükben; tudják, hogy bennök van még valami láthatatlan erő, de ott annak fenséges hivatásáról sohasem hallottak. Imádkoznak, mert a pap hirdeti az Isten jóságos nagyságát, hatalmát és bölcsességét, de ők e láthatatlan Fenségnek fogal-

is, ha egy fiatal ember be lesz mutatva egy hölgynek, de ha ennek nem tetszik az illető egyénisége, találkozzék vele az utcán vagy nyilvános helyeken minden nap, addig, míg a nő fel nem jogosítja rá — nem köszönhet neki, sem pedig haza nem kísérheti. Tehát mintegy jogot ad a nőnek választani a között, vajjon feltartja-e az ismeretséget a bemutatott egyénnel.

Érdekes továbbá az, hogy miként megy a férfi az utcán a nő oldalán. Mig Párisban ujabban az a különös szokás kapott lábra, hogy a nő karolja át jobbával a férfit, ezt így jobb oldalán hagyva menni, addig az angol férfi mindig a járda külső részén az utca közepe mellett megy s a nőt mindig a fal mellett engedi menni. Magyarán ennek — mint ezt az én angolomtól megtudtam — egész egyszerű, az, hogy a férfi, az erős férfi legyen mindig közelebb a vesztélyhez, mely esetleg az utca közepéről érhetné a nőt.

Az étkezés és lakás viszonyokról sem lesz egész érdeklődés megemlékezni. Páris lakóinak nem kis része vendéglői kosztol és hotel-ban él; sehol annyi szálloda és „Café-

mát nem értik, nem ismerik. Ösztönszerűleg, titkos, belső sugallatra hallgatva, talán irtóznak a büntől, de annak súlyát lelkükben nem érzik s csak a mechanikai bűnhődésről — ott a törvényszék börtönében — van tudomásuk.

Ily lakosok között természetesen nem valami kellemes az élet, a munka, melynek becsét meg nem tudja mérni a nép, amelyet annyira elhagyott a rohanó kor, a soha meg nem nyugvó idő.

Miképpen segíthetünk a bajon? Teljesítse kötelességét hiven és lelkiismeretesen a tanító s a többi intelligens elem. Pardon, a dolog nem egészen úgy áll. Teljesítse kötelességét a község minden egyes lakója, de teljesítse lelkiismeretesen és hiven, teljesítse a családapá otthon, a pap a templomban, a tanító iskolában s a tisztviselő hivatalában és mindannyian a társadalmi életben.

A kérdés, szerény nézetem szerint, így lesz helyesen megfajtvé.

A népiskolai oktatás, a kisdé-
ővő (tót ajku községben nélkülözhetetlen) igen jól van szervezve, — papíron — de nem úgy az életben.

A törvényben nincs erő, az utasításoknak, terveknek nincs meg a lelkük, ha a községet igazgató elemek szívében és lelkében nem ébred fel az akarat, hogy azoknak a holt betűknek életet adjanak, ha egyesült erővel oda nem törekszik a község értelmisége, hogy a népet a porból felemelje és megismertesse vele a tudás hatalmát és áldását.

Igyekeztek a köztisztviselő a község többi értelmes elemével minél szorosabb érintkezésbe lépni s azokkal a község érdekeit szem előtt tartva, együttesen munkálkodni.

A lakosságot meggyerni, hogy alakítson olvasó-köröket, dalos-egyleteket s a felnőttek oktatásban részesítsenek. Ha ez megtörtént, mértékletességi egyet alakítsák, mely elvonja a népet a lelket-testet őr koreszmázástól és különösen az emberirtó pálinka élvezetétől. Így a nép lassankint megtanulja becsülni a jókat, kerülni a rosszakat; megtanulja, hogy mi az erény és bűn; megtanulja ismerni az ember értékét és tiszteletben tartja a felsőbbiséget; megismeri kötelességét embertársai, hazája, községe és családjá iránt, tudatára jön az ember értékének és annak, hogy mit veszített azzal, midőn mindezen dolgokat nem tanulta meg akkor, mikor lelke az ismeretek befogadására érzékenyebb volt; be fogja látni, hogy mennyit tehetett volna saját maga és községe javára, ha régen úgy ismerte volna e nemes törekvéseket, mint kezdi ismerni most! Aztán folyik az átalakulás napról-napra jobban.

Restaurant“ mint Párisban. A Nagy-Boulevardokon pl. majdnem minden harmadik ház Café-Restaurant, a Quartier Latinban pedig még a kisebb utcákban is minden harmadik vagy negyedik épület „Hôtel Menblé“ feliratot visel. Persze ez csak úgy magyarázható meg, hogy igen mérsékelt ár mellett havi bérletre is adván ki szobákat: ezek $\frac{3}{4}$ része majdnem állandóan le van foglalva.

Az angol ezt a szállodai életet nem ismeri s azt csak szükség esetén alkalmazza. Még pár heti tartózkodás esetén is az idegen angolok legnagyobb része családoknál vagy u. n. „Boarding-House“-okban él Londonban. A vendéglői kosztolást már inkább feltalálni Londonban, de ez ugyszólván csak déltájt, az ugynevezett „Luncheon“-ok alakjában és délután 4 és 5 óra között az „Afternoon-tea“-ban található fel, mert este 8 óra körül a tea-házak és vendéglők nagy része csukva van s csak a nagyobb vendéglők és kávéházak vannak nyitva $\frac{1}{2}$ -ig, mely órán túl azonban csak nagyon kivételes engedély mellett maradhatnak továbbra is nyitva.

(Folyt. köv.)

Egyszer csak elő áll a nép köréből valaki s szerényen, tisztességtudóan megkérdezi a tanítótól: Nem lehetne-e már az én kis fiamat az írásra-olvasásra tanítani?

Hány éves a gyermek? 4 éves. De jön a másik, a harmadik és jön száz és száz ember, a ki már megismerte a tudás hatalmát az esteli oktatások alkalmával.

S íme egy kis jóakarattal meg lesz teremve a kisdédek oktatása — meg van vetve az alap az óvó iskola részére. Az értelmes osztály buzgókodása kell csak, s az apróság rövid idő alatt az óvóiskola kertjében, vigan dalolva s már négy éves korában tanulva oly dolgokról, a miről az öregek eddig nem is tudtak szórakozni és tanulni.

A kis verselőt dehogyan venné el a tanulástól; az apró libapásztorok száma megesökhén, az utcák porában csak nagy ritkán láthatni egy-egy piszkosgyermeket, sőtáinkban tisztességtudó apróság üdvözöl illedelmesen s valami édes zaj hallatszik a község minden zugából az eddigi éktelen lármá helyett.

Az óvó iskola növendékei előkészítve lesznek a népiskolai oktatásra, a hol aztán tapintatos tanító vezetése alatt elsajátítják mindazon ismereteket, melyekre az életben feltétlenül szükségök van, ha az eke szarva mellett maradnak is.

Az elemi iskolák bevégeztével áll elő aztán a község funkcionáriusa egy igen fontos hivatása.

A gyermekek előtt áll a pályaválasztás; a legnehezebb lépés az életben. Ott marad-e az eke szarva mellett, tanul-e, vagy ha arra módja nincs, jövő megélhetésére iparos pályát választ-e?

A nép általában irtózik az iparos pályától s ritkán adja gyermekét a nagyobb városba, hogy valamely iparágot elsajátítson: inkább nyomorog egy kis birtokoskán nagyszámu családjával, semhogy fiát a már szép megélhetési módot nyújtó iparos pályára engedné.

E balfelfogás ellen kell a társadalmi életben küzdeni. Meg kell értetni a néppel, hogy föld ma már kevés arra, hogy minden ember annak munkálásából éljen meg, míg az ipari pálya folyton fejlődésben van? Csak egy kis családot kell az eszmének meggyerni s a siker ujra kész a továbbiakra.

Ha látja a szomszéd az iparos fiu haladását, ő sem idegenkedik tőle, hogy fia e pályára lépjen.

Ezek azok, a miket egy kevés ambícióval minden (még tót ajku) községben is keresztülvihetőnek tartok s ez irányban hathatós működéssel nagybecsű szolgálatot teljesítünk edes hazánk és a társadalom javára! Labor omnia vincit!

Székely Győző.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(A vm. árvaszéki elnöki állás betöltése által esetleg megüresedő szerencsi főszolgabírói állásra pályázik Gortvay Aladár; ez alkalomból az alábbi körlevelet intézte a törvh. bizottsági tagokhoz: „Mélyen tisztelt bizottsági tag ur! Nemthy József árvaszéki elnök nyugdíjaztatása folytán esetleg megüresedő szerencsi főszolgabírói állásra pályázni óhajtván, — tisztelettel kérem, hogy ezen célo elérésében, becses szavazatával és befolyásával támogattai méltóztatás. Sátoraljauhely, 1904. december Gortvay Aladár, tb. főszolgabíró.“

(Pályázat körjegyzői állásra. A bodrogközi járás főszolgabírája pályázatot hirdet az 1200 k. fizetés 210 k. lakbér és 504 k. fuvar általánál javadalmazott nagygéresi körjegyzői állásra. Pályázati kérvények f. é. dec. 20-ig adandók be. Választás f. é. dec. 22-én.

(Árverés. A városnak termett 19 métermássa 42 kg. mennyiségű

esőves tengeri és 60 kg. mennyiségű napraforgó terményei, f. évi dec. hó 16-án d. e. 9 órakor nyilvános árverésen eladatnak. A befolyt vételár a város pénztárába azonnal befizetendő.

HIREK.

— **Lucza napja.** Lucza napja ismét elérkezett. Azt tartják a nép hiszékeny, jámbor gyermekei, hogy aki e napon egy háromlábú szék faragásához fog s azt bizonyos munkabeosztással karácsony napjáig faragja, az karácsony éjjelén e széken ülve meglátja jövendő sorsát. Azért lett aztán közmondássá, hogy minden dolog, mely nehezen ér a végéhez: „ugy készül, mint a Lucza széke“.

— **Halálozás.** Részvétellel értesülünk ama gyászestéről, mely Kossuth Lajos b.-szöghí nagybirtokost és családját érte. Ugyanis neje Chyzer Irma f. hó 14-én elhunyt. — Az elhunyt urinó Chyzer Kornél volt megyei főorvosnak, jelenleg miniszteri tanácsosnak leánya, ki városunk előkelő társaságának kedvelt s szeretett tagja volt. Az elhunyt urinó halála mindenütt általános részvétet váltott ki a család nagyszámu ismerőseinek és tisztelőinek körében. — A család ez alkalommal a következő gyászjelentést boesátotta ki: Udvardi és kossuthfalvi Kossuth Lajos ugy a maga, mint gyermekei: Pál, Mariann, Lajos és Katinka, szülői, testvérei, valamint az összes rokonok nevében is, mélyen megszorodott szívvel tudatja forrón szeretett, felejtethetlen hitvese s a legjobb anya Kossuth Lajosné Chyzer Irmának élete 38-ik, boldog házassága 19-ik évében, hosszúságos szenvedés után történt elhunytát. A megboldogult hült tetemei e hó 16-án délutáni 3 órakor fognak a b.-szöghí családi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni; az engesztelő sztmise-áldozat pedig szombaton, reggeli 9 órakor a b.-szöghí kápolnában az egek Urának bemutatni. B.-Szögh, 1904. évi december hó 14. Áldás és béke drága hamvaira!

— **Uj egyesület.** A magyarországi vas- és fémmunkások központi szövetsége Sátoraljauhelyben helyi csoportot állított föl. Az uj fiók-egyesület helyisége a munkás- és önképzőkör Kossuth-utcai helyiségében van.

— **Tíz éves betörő-tolvaj.** Egy szép reményekre jogosító fiu került e napokban a rendőrség kezébe. Ferencz János helybeli napszámos 10 éves hasonnevű fia, a ki azzal volt vádolva, hogy saját jószántából és atyja rábeszélésére lopja a baromfiakat s a hol könnyű szerrel nem tud a szárnyasokhoz jutni, ott nem riad vissza a betöréstől sem. Legutóbb kiderült, hogy Malinyák Imre „Diana“-fürdőbeli szolgálta sertésoljának ajtajáról egy ács-kapocsvassal lefeszítette az ajtó sarkát, bemászott az ólba és a hazulról magával hozott zsákba négy tyukot tett s azzal hazafelé, a Torzsás melletti lakásukra tartott. Utközben azonban egy rendőr gyanusnak találta a fiut és megnézte mit visz a hátán. Mikor a tyukokat megpillantotta a zsákban, mindjárt tisztában volt a kis tolvajjal. Bekísérte a kapitánysághoz, a hol a fiu elmondta, hogy más alkalommal is volt lopni tyukokat az apjával együtt, a kitől ezt a mesterséget elsajátította. December elején öv. Blumenfeld Salamonné Klastrom-utcai 921. számú lakásáról lopott tyukot, egy másik alkalommal pedig a Kazinczy-utca egyik udvarában járt e célból, a honnan 2 tyukot lopott. Mivel esténként jár körutjára, az egyes házakat, ahol lopott, meg se tudja jelölni. A kis betörő-tolvajt valószínűleg javítóintézetbe küldik.

— **Gyorsvonat megállása.** A Budapest keleti pályaudvarról reggel 7 óra 40 perckor induló, Munkácsig közlekedő gyorsvonat a mai naptól kezdve Tiszalucz állomáson nem mint eddig feltételeken, hanem egy percre rendszeresen meg fog állani; érkezés Tisza-

luczra délelőtt 11 óra 34 percek, indulás 11 óra 35 percek.

— **Tűzvizsgálat a színházban.** Schmidt Lajos rendőrkapitány Schön Miksa h. tüzoltó főparancsnokkal ma vizsgálatot tartott a színházban. Megtekintették a víztartókat, vízesapokat, tömlőket, a vész- és villanyvilágítást stb. Miután semmi kifogásolni valót nem találtak, az első előadást ma megtartják.

— **A Bodrogközi Jótékony Nőegyesület választmányának piknike.** A „Bodrogközi Jótékony Nőegyesület” választmánya f. hó 11-én tartott ülésén egy piknik rendezését határozta el. A piknik jövő évi január hó 14-én fog Királyhelmecezen megtartatni. A piknik védnökségére Mailáth József grófnét sikerült megnyerni. Még mindnyájunk élénk emlékezetében van azon fényes piknik, melyet ugyancsak a „Bodrogközi Jótékony Nőegyesület” választmánya a múlt évi farsangon rendezett és ismerve azon agilitást, melyet a választmány tagjai a mulatság sikere érdekében kifejtettek, biztosra várható, hogy a tervbe vett piknik az ideai farsang legjobban sikerült mulatsága lesz.

— **A gyógyulás útján.** Megirtuk annak idején, hogy Begala-Szkurnyik István és Furdák-Bordás János a főutcai Deutsch-féle koresmában kártyázás közben összevesztek, majd tetlegességre vetemedtek, miközben Begala Furdákot zsebkésével megszurta. A sérülés súlyos természetű volt és Furdák csak annak köszönheti fölgyógyulását, hogy a gyógykezelés ideje alatt nem állottak be komplikációk. Furdák János ma már túl van minden veszedelmen és teljes felgyógyulása már csak napok kérdése. Szurkáló társát a letartóztatás után az ügyészség szabad lábra helyezte ugyan, de végleg még nem számolt le vele.

— **Lopott, mert gyermekei éheztek.** Egy szánandó külsejű, a rendes táplálkozás hiánya miatt lesoványodott, sápadt arcú asszony állott tegnap a rendőrség előtt. Groszman Herman helybeli kereskedő jelentette föl azért, mert libát lopott. A szegény napszámot asszonyt a szükség kényszerítette a lopásra. Férje néhány nappal ezelőtt munkát ment keresni s azóta elő nem került. Az asszony három apró gyermekével a legnagyobb nélkülözésnek volt kitéve. Az éhes gyermekek enni kértek, de nem kaptak, mert nem volt a háznál egy harapás étel. Az anya megszánta éhező gyermekeit és elment Groszman Herman kereskedőhöz egy kiló lisztet venni hitelbe. A kereskedő nem adott. Akkor a kétségbeesett asszony rászánta magát a lopásra, beosont a kereskedő pincéjébe azzal az elhatározással, hogy egy kis krumplit kaparit magához. Mialatt az asszony a pincében volt, előjött a kereskedő, hogy a pincében tartott libát éjszákára becsukja. Groszman a pinceajtót be is csukta, nem sejtve azt, hogy tolvaj van a pincéjében. A kelepcebe zárt asszony most minden igyekezetét arra fordította, hogy valami módon kijuthasson a pincéből. Többszöri kísérlet után sikerült is neki egy deszka és néhány tégladarab eltávolítása után kijutni — két darab libával. A pincében ugyanis két liba volt bezárva, melyet az éhes asszony magával vitt. A károsult nemsokára észre vette a libák eltűnését és panaszt emelt a rendőrségnél. A nyomozás során, a szegény asszony lakásán megtalálták a libákat. Beösmérő vallomást tett és sirva adta elő, hogy éhező gyermekeit akarta étellel ellátni. Ondek Jánosnének most még a bírósággal is meggyűlik a baja.

— **Fizetési halasztások az ex-lex idejéből származó adóhátralékokra.** Annak idején bőven ismertettük azokat a kedvezményeket, a melyeket a pénzügyi kormány az ex-lex idejéből származó adóhátralékok befizetésére engedélyezett. Az akkor kitűzött határidők már lejártak és most a pénz-

ügyminiszterium 104,271. szám alatt kiadott rendeletében a következő újabb kedvezményt engedélyezi: mindazok, kiknek évi adója a 100 koronát meg nem haladja és az ex-lex idejéből származó hátralékok befizetésére adandó halasztásért az eredetileg kitűzött határidő alatt nem folyamodtak, tekintettel a f. évi rossz termésre, 1905. évi szeptember hó végeig fizetési halasztást nyerhetnek, ha az iránt az illetékes pénzügyigazgatóság útján legkésőbb folyó hó végeig folyamodnak.

— **„Elpáholt lakodalmas nép.”** Lapunk december 6-iki száma e cím alatt egy hírt közölt a borsii és sátoraljai helyi lakodalmások verekedéséről, melyre a borsii legények nevében helyreigazító sorok közlésére kértünk fel. A helyreigazító sorokat közreadjuk s egyben magunk részéről is örvendünk a borsii legények önértékes tiltakozásának, mely a következőleg hangzik:

Tekintetes Szerkesztő Úr! A „Zemplén” dec. 6-iki számában „Elpáholt lakodalmas nép” cím alatt egy közlemény jelent meg, minket borsii legényeket nagyon rossz színben harciasoknak tüntet fel. Erre vonatkozólag tisztelettel értesítjük a Tekintetes Szerkesztő Urat, hogy mindaz, ami az említett cikkben mi rólunk írva volt, legteljesebb valótlan. Mi nemcsak nem támadtuk meg az újhelyi lakodalmásokat, de még tudomásunk sem volt róla addig, amíg minket — a borsii legényeket oly rossz színben feltüntető közleményre — nem figyelmeztettek. Utána néztünk, hogy mi az igaz, s így megtudtuk, hogy csakugyan megtámadták és elpáholták az újhelyi lakodalmásokat, de korántsem a borsii legények (mi orvátáadásokat nem szoktunk rendezni) hanem borsii majorsági gulyás legények névszerint, Balogh Mihály, András és János voltak az újhelyiek megtámadói. Mély tisztelettel kérjük a Tek. Szerkesztő Urat, hogy ezen levelünk alapján az említett téves közleményt helyreigazítani méltóztatnék. Borsiban, 1904. dec. 11-én. A borsii összes legények nevében vagyunk tisztelettel: Takács Mihály, Mikolajcsik János.

— **Összemartak a sertések.** Böröndi Máté kondás 12 éves László fiát nagy veszedelem érte ma. Amikor kora reggel a nyáját kifelé hajtották a legelőre, utközben két makrancos disznó összöfönt. — Böröndi László a karikással a disznók közé esördített, mire az egyik nagyokat vakkantva, egyenesen a fiu felé tartott. A fiu bátran szemébe nézett a feléje rohanó állatnak, de szerencsétlenségére karikása a helyett, hogy a disznót érte volna, most már annak feje felett suhogott el. A haragos állat a fiut fellökte és beléje vágta hatalmas fogait. Egyszerre négy másik sertés rontott a földön fetregő fiu felé és ezek is marni kezdték. A veszedelmes állatokat szerencsére hamarosan sikerült szétverni, de ekkor már Böröndi László hat sebből vérzett. A fiut ápolás végett a kórházba szállították. Sérülései súlyosak, de nem életveszélyesek.

— **Az iskolásgyermekek cigarettázása.** Egy angol lap nagyobb tanulmányban mutat rá azokra a veszedelmekre, melyeket a serdülő ifjúság körében mindjobban elharapódzó cigarettázás rejt magában. A dohányzás különböző nemei között ugyanis a cigarettázás a legkedveltebb, de ez egyuttal a legveszedelmesebb is az ifjúságra. Különösen az idegrendszerre hat kártékonyan. A kéznek könnyű reszketése, a rossz látás, a szabálytalan szív működés, az emésztés zavarai, a nyálkás nyelv, az ingerlékeny gége, mindmennyi jelei a tulzába vitt dohányzásnak. Régente az utca gyermeke, ha néhány garashoz jutott, cukrot, vagy gyümölcsöt vett magának és így némi táplálékhoz jutott. Ma fejletlensége és ráncos vonásai — degeneráltságát bizonyítják. Egy

vidéki város gyermekórházának orvosa, a városi gyermek öregek és fáradt arcát a cigarettázásnak tulajdonítja. Az orvosok mindig elítélőleg nyilatkoztak a gyermekek dohányzásáról és a belőle származó bajokat a cigarettázás tetemesen növeli. Az a vizsgálat, melyet a Yale-egyetem egyik osztályában végeztek, nagyon érdekes eredményt mutatott. Nyolc éven át összehasonlították a dohányzókat a nem dohányzókkal. A dohányzókkal szemben a száz nem dohányzó közül 24-nek a súlya emelkedett, 37 magasabbra nőtt, 42-nek dereka volt szélesebb és ugyanennyinek tüdeje volt fejlettebb. Ilyen feltűnő volt a dohányzóknak a szervezetre való romboló hatása. Északamerika 33 államának törvényhozása megtiltja a dohányznak 15, vagy 18 éven aluli ifjak számára való eladását és a norvég starthing drasztikus rendszabályokkal akadályozza meg a dohányznak gyermekek kezébe való jutását és rendőrséget azzal a joggal ruházta fel, hogy a fiuktól bárhol elvehesse a dohányt, vagy pipát.

— **Lokomobil- és cseplőgépek elői tanfolyam.** A kassai m. kir. állami felső ipariskolában jövő évi január hó elején külön tanfolyam nyílik meg oly géptulajdonosok és lakatos-, kovács-, rézmű-iparosok részére, kik a fentjelölt gépek kezeléséhez szükséges elméleti szakképzetséget megszerezni óhajtnak. Beiratkozni — a szabályszerű 10 kor. beiratási díj lefizetése mellett — január hó 7-ig, bármely napon d. e 8 és 10 óra között az int. igazgatóságnál. Az elméleti tanítás a hétköznapiok esteli, a gyakorlati demonstrációk a vasárnapok délelőtti óráiban tartatnak. A tanfolyam végén teendő képesítő vizsgálatok eredményeihez képest a hallgatók a gépkezelésre törvényesen följogosító bizonyítványokat nyernek.

SZÍNHÁZ.

— **Komjáthy János társulatának dráma és vígjáték személyzete** — mint azt előző számaink jelezték — f. hó 15-én tartja első előadását a husz előadásra hirdetett bérlet első számaként. Ez alkalommal ma, f. hó 15-én Henry Berstein és Veber Pierre 4 felvonásos vígjátéka kerül színpadra a „A kis pajtás”, mely a Vígyszínházban nagy siker mellett adatott elő, s előreláthatólag nálunk is sikere lesz a premiernek. Pénteken, folyó hó 16-án a „Tetemrehívás” kerül színpadra, Kazaliczky Antal nagy sikert aratott színműve. Szombaton és vasárnap szintén bemutatató előadásaink lesznek, amennyiben szombaton a Nemzeti Színház műsorszámbját, a „Miss Hobbs”-t Seroma K. 4 felvonásos vígjátékát, vasárnap pedig „Radnóthyné”-t mutatja be közönségünknek a társulat. A bemutatató előadások elé közönségünk nagy várakozással tekint.

— **Szereposztások.** A ma f. hó 15-én színrekerülő *Kis pajtás* szerepeit a következőképen osztották ki: Jouve-nin — Szénásy Gy., Chantalard — Komjáthy, Jean — Czobor, Genevive — Kondráth, Adams Florrie — Takács Mariska. A holnap, f. hó 16-án színrekerülő *Tetemrehívás* szereposztása a következő: Mindszentyné — Takács, Radványi Ferenc — Bartha, Gyalán György — Komjáthy, Margit — Fáy, Györgyike — Kondráth Ilona, dr. Soós — Szénásy, Romváry — Baróthy.

IRODALOM.

Felhő a bánatom. . .

Felhő a bánatom,
Könyzáporos felhő;
Szellő a sóhajom,
Bus, zokogó szellő.

Tekintsd meg a felhőt,
Nézd borus bánatom!
Figyeld meg a szellőt,
Hald siró sóhajom!

Néz rám bájos kis lány,
Edes mosolyoddal;
S szétszál a búfelleg,
Eltűnik azonnal.

Sugj egy szót fülembé,
Sugd azt, hogy „Szeretlek”!
Visszasugom neked:
„Sohasem feledlek!”

Miskolczi Kovács Béla.

— **Az „Egyetértés”** ez idei karácsonyi száma úgy terjedelmre, mint tartalomra nem csak a hazai de bizvást mondhatni, a világsajtó egyik feltűnő szenzációs eseménye lesz. Ezen rendkívüli számnak melylyel már foglalkoznak legjobb erőink, nemcsak jelen mozgalmas politikai életünket fogja híven feltárni hanem különösen szépirodalmi részében lesz gazdag elannyira, hogy abban minden irodalombarát nemes élvezetet fog találni. Jó előre felhívjuk erre a magyar uri közönség figyelmét. Egyetértés kiadóhivatala Budapest, IV., Vármege-utca 11. — Előfizetési árak: Negyedévre 10 kor., 1 óra 3.60 kor., Kedvezményes ár: állami tisztviselők, papok, tanárok, jegyzők részére negyedévi 7 kor. 1 óra 2.40 korona.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

— *** Elvi-jelentőségű miniszteri rendeletek.** „Valódi Singer-varrógépek főraktára” felírás használata Singer varrógépek tényleges árusítása esetén nem ütközik az ipartörvény 58. §-ába.

Jótékony egyesületek által nem ipareikből saját céljaikra rendezett kiállításra, illetve alkalmi vásárra iparigazolvány nem szükséges. Az ily kiállítás, illetve alkalmi vásár tartása a rendőrhatalomnak bejelentendő.

Nagyobb gazdasági gépekre vonatkozó megrendeléseknek a kisbirtokosoknál való gyűjtésénél megkívánt megrendelési vagy szerződési okiratoknak a községi előjáróság által való hitelesítése díj- és illetékmentes.

Hiteliszövetkezet azon eljárása, hogy tagjai egy részének megbízásából egy izben kocsikezesítőt rendelt s azt a megbízó tagok között minden nyereség nélkül kizárólag a beszerzési ár megtérítése mellett kiosztotta s így kizárólag mint közvetítő szerepelt, iparüzésnek nem tekinthető.

„Ezen üzlet feloszlik, az áruk mélyen leszállított árakban eladottnak” hirdetés használata az 1884: XVII. t.-c. 51-ik §-ába ütköző kihágást képez.

Közönséges cukorkák készítése nem tartozik a képesítéshez kötött iparágak sorába, a finomabb (ugyn. szalon-) cukorkák készítése ellenben a cukrászipar kötelékébe esik és képesítéshez van kötve.

Ha az iparos rendes lakhelyét más községbe áttéve, előbbi lakhelyén levő üzletét fentartja, ahhoz megfelelő üzletvezetőt köteles bejelenteni.

Oly községben, ahol mészárosiparos nincs, húskereskedéssel külön iparigazolvány nélkül szatács is foglalkozhatik.

Vezetéknévnek cégtáblán és üzleti nyomtatványokon jogosulatlanul y nal való használata az 1884: XVII. t.-c. 58. §-ába ütköző kihágást képez.

A vásárok állatfelhajtásának ideiglenes betiltása a mészáros-ipar gyakorlásának önkéntes félbeszakítására nem szolgálhat menteségül.

Oly községben, amelyekben bőr elárúsításával foglalkozó kereskedő nincs, a vegyeskereskedők erre szóló iparigazolvány nélkül is jogosultak bőrt elárúsítani.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

K. Ö. Bpest. H. Gy. Tállya. Óralló. A cikkek elkészen érkeztek, aktualitásukat veszítették s így nem voltak leköszölhetők; becses munkásságukat a jövőre is kérjük.

Kiadótulajdonos: **Éhlert Gyula.**

